

5. Лімфоїдно-гістіоцитарною інфільтрацією.

Література

1. Астраханцев В. И. Болезни собак / Астраханцев В. И. – М.: Колос, 1985. – 224 с.
2. Баранов А. Е. Для любимой собаки / Баранов А. Е. - М.: Эквус, 1993. - 128 с.
3. Братюха С. Болезни ваших питомцев. / Братюха С., Нагорный И., Ревенко И. - К.: Альтерпрес, 1995. - 335 с.
4. Борисевич В. Б. Болезни собак. / Борисевич В. Б., Борисевич Б.В. – К.: Урожай, 1997. – 280 с.
5. Белов А. Д. Болезни собак и кошек / Белов А. Д., Данилов Е. П., Дукур И. И.– М.: Колос, 1995. – 386 с.
6. Горальський Л. П. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи дослідження у нормі та при патології / Горальський Л. П., Хомич В. Т., Кононський О. І. – Ж.: Полісся, 2005. – 275 с.

НЕКОТОРЫЕ ГИСТОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ЭНДОМЕТРИИ МАТКИ ПРИ ПИОМЕТРЕ СУК

Гаркуша С. Е. канд. вет. наук, ассистент

Филонова К.В. студентка

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины.

Аннотация. Представлены результаты гистологических изменений в эндометрии матки собак разных пород при пиометре. Работа выполнена в ветеринарных клиниках города Киева и на кафедре патологической анатомии Национального университета биоресурсов и природопользования Украины.

Ключевые слова: матка, эндометрий, гистологические исследования, пиометра.

SOME HISTOLOGICAL CHANGES IN ENDOMETRII OF UTERUS AT PYOMETRA OF BITCHES

Garkusha S.E. PhD (vet), assist

Filonova K.V. student

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Summary. The results presented histological changes in the endometrium of the uterus of dogs of different breeds with pyometra. Work is produced in the veterinary clinics of city of Kyiv and on the department of pathoanatomy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Key words: uterus, endometrium, histological, pyometra.

УДК 619:611.3:616-091.8:579.852.13:636.4

ГІСТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ПЕЧІНЦІ ПРИ АНАЕРОБНІЙ ЕНТЕРОТОКСЕМІЇ ПОРОСЯТ

Гаркуша С. Є. канд. вет. наук, асистент

Національний університет біоресурсів і природокористування України.

Анотація. Представлені результати гістологічних досліджень в печінці поросят при анаеробній ентеротоксемії. Робота виконана в свинарських господарствах промислового типу Київської області та на кафедрі патологічної анатомії Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Ключові слова: анаеробна ентеротоксемія, печінка, гістологічні дослідження патолого-анатомічний розтин.

Актуальність проблеми. Анаеробна ентеротоксемія – токсико-інфекційна хвороба, що характеризується слизово-крававим проносом і високою загинеллю, переважно молодняку. Особливо часто вона виникає у великих господарствах, де нерідко носить характер ензоотії [1,2].

Основним місцем локалізації збудника у тварини є шлунково-кишковий тракт. Ця інфекція часто викликає 100% загинелль новонароджених поросят, що призводить до значних економічних збитків. У вітчизняній та зарубіжній літературі гістологічні зміни в печінці при анаеробній ентеротоксемії поросят описані досить поверхнево та неповно [3].

Завдання дослідження. В зв'язку з цим для точної постановки діагнозу була поставлена задача вивчити гістологічні зміни в печінці при анаеробній ентеротоксемії поросят.

Матеріал і методи дослідження. Патологоанатомічний розтин трупів поросят виконували методом часткової евісцерації. Відібрані шматочки патологічного матеріалу фіксували у 10%-ному водному нейтральному розчині формаліну за прописом Ліллі. Після фіксації шматочки промивали водопровідною водою та проводили зневоднення у серії спиртів зростаючої міцності, витримуючи в кожній порції по 24 год., і заливали у парафін. З одержаних блоків виготовляли зрізи, які фарбували гематоксиліном Караці та еозином та за ван Гізона. Гістопрепарати вивчали під мікроскопом Біолам Р 12, при збільшеннях від 50х до 1200х [4].

Результати дослідження. Всі артерії та вени печінки розширені, переповнені кров'ю, між клітинами якої знаходяться скупчення бактерій. В окремих венах реєструється розрив стінок з виходом крові в паренхіму печінки. У внутрішньочасточкових капілярах виявляється велика кількість еритроцитів, а також вогнищеві скупчення лімфоцитів, моноцитів і макрофагів. Більшість гепатоцитів перебуває у стані зернистої дистрофії (Рис. 1).

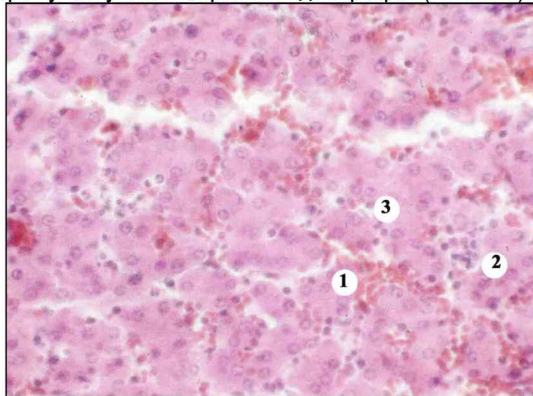

Рис. 1. Печінка поросяти, яке загинуло від анаеробної ентеротоксемії:

1 – еритроцити у внутрішньочасточкових капілярах; 2 – вогнищеве скупчення лімфоцитів, моноцитів і макрофагів; 3 – зерниста дистрофія гепатоцитів. Гематоксилін Караці та еозин, х 500.

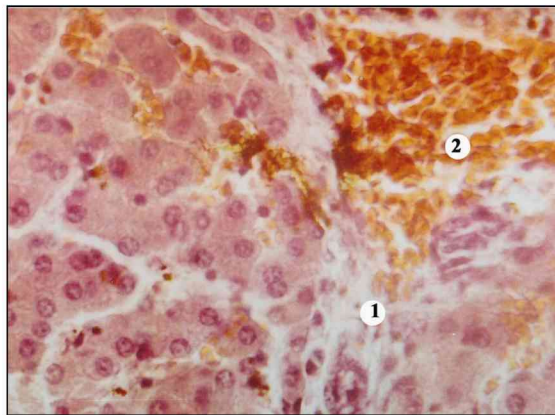

Рис. 2. Печінка поросяти, яке загинуло від анаеробної ентеротоксемії:

1 – набряк; 2 – відкладання білірубіну. Гематоксилін Караці та еозин, х 700.

Спостерігається незначне розростання сполучної тканини навколо судин і між часточками печінки. Балочна будова печінкових часточок порушена. В середині часточок виявляється набряк. В цитоплазмі частини гепатоцитів реєструються тільця-включення округлої і овальної форми. У деяких поросят в цитоплазмі гепатоцитів і між клітинами відкладається білірубін (Рис. 2).

В окремих печінкових часточках зустрічаються вогнища руйнування гепатоцитів. На їх місці залишаються порожнини. В частини тварин спостерігаються значні вогнища некрозу, що охоплюють декілька суміжних часточок (Рис. 3). Купферовські клітини капілярів збільшені в об'ємі, мають округлий вигляд і сильно видаються в просвіт капілярів.

У невеликої частини жовчних протоків – злущування і руйнування клітин епітелію. Їх просвіт заповнений епітеліоцитами на різних стадіях деструкції. Епітелій, що знаходиться на базальній мембрані, розріджений.

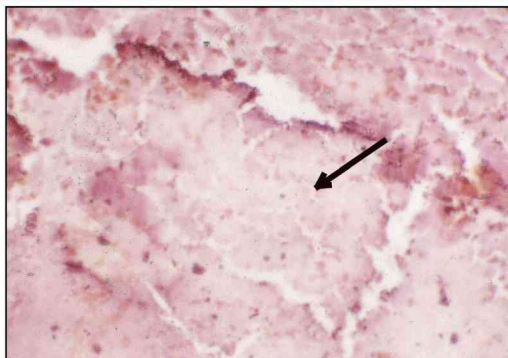

Рис. 3. Вогнище некрозу (показано стрілкою) у печінці поросяти, яке загинуло від анаеробної ентеротоксемії. Гематоксилін Караці та еозин, x 200.

Висновки

В результаті проведених гістологічних досліджень печінки поросят, що загинули від анаеробної ентеротоксемії були знайдені:

1. Зерниста дистрофія гепатоцитів;
2. Вогнищеве скупчення лімфоцитів, моноцитів і макрофагів у внутрішньочасточкових капілярах;
3. Балочна будова печінкових часточок порушена, в середині часточок виявляється набряк;
4. В цитоплазмі гепатоцитів і між клітинами відкладається білірубін;
5. В частини тварин спостерігаються значні вогнища некрозу, що охоплюють декілька суміжних часточок печінки.

Література

1. Александров С.Н. Свиньи: Воспроизводство. Кормление. Содержание. Лечение М.: АСТ Донецк, Сталкер, 2003 – 76 с.
2. Гнатюк С. Першочергові завдання відродження промислового свиного тваринництва // Тваринництво України. - 2001. - № 8. - С. 4 - 6.
3. Айшпур О. Роль бактерій в патології відтворення свиней // Ветеринарна медицина України. - 1998. - №7. - С.20.
4. Горальський Л. П. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи дослідження у нормі та при патології / Горальський Л. П., Хомич В. Т., Кононський О. І. – Ж.: Полісся, 2005. – 275 с.

ГИСТОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ПЕЧЕНИ ПРИ АНАЕРОБНОЙ ЭНТЕРОТОКСЕМИИ ПОРОСЯТ

Гаркуша С. Є. канд. вет. наук, ассистент

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины.

Аннотация. Представлены результаты гистологических исследований в печени поросят при анаеробной энтеротоксемии. Работа выполнена в свиноводческих хозяйствах промышленного типа Киевской области и на кафедре патологической анатомии Национального университета биоресурсов и природопользования Украины.

Ключевые слова: анаеробная энтеротоксемия, печень, гистологические исследования, патологоанатомическое вскрытие.

HISTOLOGICAL CHANGES IN LIVER AT ANAEROBE ENTEROTOXEMIA OF PIGLINGS

Garkusha S.E. PhD (vet), assist

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Summary. Presented the results of histological studies in the liver of pigs with anaerobe enterotoxemia. Work was carried out in pig farms of industrial type of Kiev region and at the Department of Pathology, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Key words: anaerobe enterotoxemia, liver, histologic researches, pathoanatomical dissection.